

**MEDEDELING MET BETREKKING TOT DE GRIFFIERECHTEN –
TIJDELIJKE TOEPASSING VAN DE OUDE PROGRAMMAWET VAN 22
JUNI 2012**

Federale Wetgeving – Arrest nr. 13/2017 van het Grondwettelijk Hof – Vernietiging van de wet van 28 februari 2015 maar behoud van de gevolgen tot en met 31 augustus 2017 – Geen wetgevende hervorming – Tijdelijke toepassing van de oude programmawet van 22 juni 2012

Rolrechten (art. 162, 269¹ tot 269³, W.Reg.)

1. Grondwettelijk Hof, arrest nr. 13/2017 – Vernietiging van de wet van 28 april 2015 – behoud van de gevolgen tot en met 31 augustus 2017

1. Vernietiging van de wet van 28 april 2015. Met deze wet die de rolrechten hervormde, wilde de wetgever de rolrechten in verhouding brengen met het aantal eisende partijen alsook met de waarde van de eis en met de werkingskosten van het gerechtelijke apparaat.

In zijn arrest nr. 13/2017 van 9 februari 2017 (*B.S.*, 24 februari 2017) vernietigt het Grondwettelijk Hof de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de wet van 25 april 2015.

2. Behoud van de gevolgen tot en met 31 augustus 2017. Om de administratieve en budgettaire moeilijkheden die het resultaat zouden zijn van deze vernietiging te vermijden en teneinde de wetgever toe te laten de wetgeving dienovereenkomstig aan te passen, beslist het Hof om de gevolgen van de vernietigde bepalingen te behouden tot de tussenkomst van de wetgever en ten laatste tot en met 31 augustus 2017, ten opzichte van de vorderingen ingeleid voor een rechtscollege tot en met die datum.

2. Afwezigheid van hervorming op 1 september 2017

3. Tijdelijke toepassing van de programmawet van 22 juni 2012. Een wetsontwerp tot wijziging van de registratie-, hypotheek- en griffierechten teneinde de griffierechten te hervormen wordt momenteel besproken.

In afwachting van een wetgevende hervorming, dient terug te worden gevallen op de toepassing van de tarieven van voor de wet van 28 april 2015 (hierna wet van 2015), te weten de programmawet van 22 juni 2012.

3. Rolrechten – Tijdelijke toepassing van de oude tarieven

4. Wet van 28 april 2015. Vernietiging. De wet van 2015 betreft enkel de rolrechten. Ze wijzigt de artikelen 269¹, 269² en 269³ W.Reg.:

- door de invoering van een uniform rolrecht, ongeacht het type van de rol (algemene rol, register van verzoekschriften, register van vorderingen in kort geding);
- door de rolrechten te laten bepalen door de waarde van de vordering voor het algemeen tarief (burgerlijke zaken) en het bijzonder tarief (arbeidsrechtbanken en fiscale kamers) en door invoering van een *pro-fisco* verklaring die de waarde van de eis aanduidt, te vervullen door iedere eiser;

- door te voorzien in een bijzonder tarief voor de arbeidsrechtbanken en de fiscale kamers (vrijstelling tot 250.000 EUR en vanaf dan het algemeen tarief);
- door het tarief ook afhankelijk te maken van het aantal eisende partijen;
- door invoering van een voorkeurtarief voor de familierechtbanken, in de vorm van een verminderd tarief, enig en onafhankelijk van de waarde van de vordering (dus zonder *pro-fisco*verklaring) en van het aantal eisende partijen, en door onderwerping aan de voortdurende aanhangigheid van alle zaken die geacht worden spoedeisend te zijn zoals beoogd in de artikelen 1253ter/7, §1 en 1253ter/4, §2 Ger.W. en die behoren tot de bevoegdheid van de familierechtbank.

Als gevolg van het arrest nr. 13/2017 van het Grondwettelijk Hof, worden al deze wijzigingen als vernietigd aanzien vanaf 1 september 2017 (zie hiervoor nrs. 1 en 2).

5. Programmawet van 22 juni 2012. Tarifiering volgens het type van de rol (Circ. nr. 9/2012 van 13 juli 2012). Met betrekking tot het rolrecht, maakt de inschrijving van de zaak op een rol het belastbare feit uit. Om het bedrag van de rolrechten vast te stellen past het om een onderscheid te maken:

- op grond van de zaak die is ingeschreven op de algemene rol (art. 269¹ W.Reg.), op de rol van verzoekschriften (art. 269² W.Reg.) en op de rol van vorderingen in kort geding (art. 269³ W.Reg.);
- op grond van de soort of de graad van de rechtbank;
- op grond van de datum van inschrijving van de zaak op een rol.

6. Oude tarieven van toepassing. Deze oude tarieven zijn van toepassing op de zaken ingeleid voor de burgerlijke rechtbanken vanaf 1 september 2017, onder voorbehoud van de van toepassing zijnde vrijstellingen.

<i>Inschrijving op de ALGEMENE ROL</i>	
<i>Vrederechten Politierichtbanken</i>	40 €
<i>Rechtbanken van eerste aanleg¹ Rechtbanken van koophandel</i>	100 €
<i>Hoven van beroep</i>	210 €
<i>Hof van Cassatie</i>	375 €

<i>Inschrijving op de ROL DER VERZOEKSCHRIFTEN</i>	
<i>Vrederechten Politierichtbanken</i>	31 €
<i>Andere gerechten</i>	60 €

¹ De familierechtbank is een afdeling van de rechtbank van eerste aanleg. Het rolrecht wordt bovendien gevestigd op de in de « hoven en rechtbanken gedane verrichtingen » (art. 268 W.Reg.), inclusief de arbeidsrechtbanken en de arbeidshoven (uitgezonderd de vrijstellingen hernomen in nr. 9 hierna).

<i>Inschrijving op de ROL VAN DE VORDERINGEN IN KORT GEDING</i>	
<i>Inschrijving van de vordering</i>	80 €
<i>Inschrijving van beroep tegen bevelen of vonnissen in kort geding</i>	160 €

7. Oud verminderd recht van toepassing. Het rolrecht wordt verminderd tot **30 €** voor de procedures beoogd in artikel 162, 13° W.Reg., te weten:

- procedures voor de vrederechters wanneer het bedrag van de hoofdvordering niet hoger is dan het tarief (bedrag) van de laatste aanleg, te weten 2.500 € ;
- procedures inzake uitkering tot onderhoud of aangegaan overeenkomstig art. 221 B.W., of ook verzoeken tot delegatie van de sommen ingeleid voor de vrederechter overeenkomstig artikel 203ter B.W.²;
- procedures voor de rechtbanken van koophandel inzake zeevaart of binnenvaart, indien het bedrag van de hoofdvordering niet hoger is dan het bedrag in laatste aanleg voor het vredegerecht.

8. Geen enkel recht verschuldigd. Geen enkel recht is verschuldigd voor de inleiding van vorderingen die geen nieuwe inschrijving op de algemene rol tot gevolg hebben:

- incidentele vordering of tegenvordering;
- vordering in tussenkomst of tot vrijwaring ;
- vordering tot heropening van de debatten of vordering tot hervatting van het geding;
- vordering tot herinschrijving op de zittingsrol van een zaak die werd weggelaten;
- nieuwe dagvaarding van niet verschenen gedagvaarde;
- incidenteel beroep of incidenteel derdenverzet;
- opvolgend beroep;
- krachtens de wet verwezen zaken inzake het gebruik van talen in gerechtszaken.

9. Geschillen met betrekking tot sociale wetten. Verschillende zaken gevoerd voor de arbeidsrechtbanken zijn vrijgesteld in gezamenlijke toepassing van de artikelen 279¹ en 162, 14°, 33°bis, 34°, 35°, 35°bis, 35°ter, 35°quater, 36°, 36°bis, 36°ter, 37°, 37°bis, 40° en 45° W.Reg. Zijn onder meer vrijgesteld van het rolrecht de zaken in verband met minderjarigen, arbeidscontracten, gezinstoelagen, ouderdomsverzekering, sociaal statuut van zelfstandigen, pensioenen ten laste van openbare diensten, arbeidsongevallen, mindervaliden, ondernemingsraden, onvrijwillige werkloosheid, sociale zekerheid en sociale bescherming.

De inschrijving van bepaalde zaken die niet beoogd zijn door deze vrijstellingen blijven derhalve onderworpen aan het rolrecht (zie voorgaande tabel).

10. Geschillen inzake belastingen. Alle geschillen inzake belastingen zijn vrijgesteld van het rolrecht in gezamenlijke toepassing van de artikelen 279¹ en 162, 4° W.Reg.

² Sinds 1 september 2014 (datum van inwerkingtreding van de wet van 23 juli 2013), is het de familierechtbank die bevoegd is voor de vorderingen ingeleid in die beide procedures.

11. Geschillen inzake faillissementen. Wanneer een handelaar het faillissement aanvraagt, zijn de rolrechten verschuldigd door de schuldenaar. Wanneer een belanghebbende derde dagvaardt in faillissement, moet deze derde het rolrecht betalen. Het recht wordt vereffend in debet – geen onmiddellijk betaling – in de gevallen voorzien in artikel 160 (art. 283 W.Reg.), onder meer wanneer de rechter juridische bijstand toestaat aan de handelaar of wanneer de rechtbank van koophandel de kosteloosheid uitspreekt. Het effectief geheven recht of de vereffening in debet, in geval van de inschrijving van het faillissement op de rol, dekt de bezwaren ingediend bij de rechtbank die het faillissement uitsprak of bij de rechter-commissaris, in uitvoering van de faillissementswet.

12. Inwerkingtreding. Tijdelijke toepassing. De voormelde tarieven worden slechts toegepast vanaf 1 september 2017. Ze blijven van toepassing zolang de wetgever geen wet tot hervorming van de griffierechten heeft aangenomen.

13. Continuïteit van de ondernemingen – Behoud van het enig recht (art. 269⁴ W.Reg.). De wet van 27 mei 2013 heeft een enig recht van 1.000 € ingevoerd inzake de continuïteit van de ondernemingen. Dit recht voorzien in artikel 269⁴ W.Reg. werd niet gewijzigd door de wet van 2015. Het blijft dus behouden. Voor de administratieve commentaar zie Circ. nr. 18/2014 van 16 december 2014 (www.fisconetplus.be).

4. Opstelrecht en expeditierecht

14. Behoud van het opstelrecht en het expeditierecht. De wet van 28 april 2015 heeft het opstelrecht (art. 270¹, 270² en 270³ W.Reg.) noch het expeditierecht (art. 271 tot 274ter W.Reg.) gewijzigd. Deze rechten blijven dus behouden. Voor de administratieve commentaar met betrekking tot het expeditierecht zie Circ. nr. 6/2014 van 27 februari 2014 (www.fisconetplus.be).